

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/88/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5322201348
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5322201348.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Martiny Mochnáčovej (sudkyňa -spravodajkyňa) a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, D. E., 2/ F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, D. E., 3/ G. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX, D. E., 4/ C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, D. E., všetci právne zastúpení Mgr. Michalom Mozolíkom, advokátom so sídlom Palárikova 1449, Čadca, proti žalovaným: 1/ G. H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXX, právne zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík, s.r.o., so sídlom Potočná 2835/1A, Čadca, 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpená JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 65 000,- EUR s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. CA-11C/55/2022-181 zo dňa 4.10.2023 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom v rade 1/ až 4/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ 25 000,- EUR v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného (výrok I.). Rovnakú povinnosť uložil okresný súd žalovaným 1/ a 2/ aj v prospech žalobkyne 2/ (výrok II.). Následne - výrok III. – bola žalovaným 1/ a 2/ uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 10 000,- EUR a žalobkyni 4/ sumu 5 000,- EUR (výrok IV.), taktiež v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

2. Napokon súd prvej inštancie priznal žalobcom 1/ až 4/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovaným 1/ a 2/ tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného (výrok V.).

3. V dôvodoch svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobným návrhom sa žalobcovia 1/ až 4/ domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti s dopravnou nehodou, ku ktorej došlo dňa 18.5.2020 a pri ktorej bola usmrtená ich príbuzná B. B.. V čase tejto dopravnej nehody viedol motorové vozidlo žalovaný 1/, ktorý bol v tejto súvislosti odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Čadca č. k. 2T/84/2021-454 zo dňa 29.10.2021, pričom žalobcovia boli s nárokom na náhradu škody odkázaní na civilný proces. Vozidlo bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/.

4. Súd prvej inštancie kvalifikoval nárok v zmysle § 11 a § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka (ustanovenia citované v napadnutom rozsudku). K vznesenej námietke premlčania poukázal na to, že žaloba bola doručená okresnému súdu dňa 18.5.2022, to znamená do dvoch rokov od vzniku poisťnej udalosti. Je preto zrejme, že žalobný návrh tak bol podaný v rámci plynutia premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

5. Pokiaľ žalovaný 2/ namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu v spore, okresný súd odkázal na závery prijaté Najvyšším súdom SR v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/164/2018 zo dňa 28.2.2019. Obdobne Súdny dvor EÚ dospel k záveru, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode (C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24.10.2013). Sporná otázka krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd bola riešená aj Ústavným súdom SR v uznesení sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016 a Najvyšším súdom SR rozsudkom sp. zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.7.2017.

6. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že uplatnený nárok žalobcov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného 1/ do ich práva na súkromie a rodinný život je dôvodný. Pri dopravnej nehode bola usmrtená B. B., ktorá bola dcérou žalobcov 1/ a 2/ a sestrou žalobcov 3/ a 4/. Okresný súd posudzoval osobitné aspekty vzťahu žalobcov 1/ a 2/ a ich nebohej dcéry B. predovšetkým s ohľadom na starostlivosť a vzájomnú pomoc, úzku citovú väzbu, vek zosnulej (nar. XX.X.XXXX) i vedenie spoločnej domácnosti. V tomto prípade zásah predstavovaný smrťou dcéry žalobcov bol podľa názoru okresného súdu mimoriadne významný, hlboký a nereparovateľný. B. B. tvorila so svojimi rodičmi a súrodencami silne fungujúcu rodinu. Bola prijatá na dve stredné školy, v domácnosti pomáhala, zodpovedne sa pripravovala do školy, školské povinnosti si plnila výborne. V rodine bola obľúbená, rovnako aj v školskom kolektíve, venovala sa hudbe, hraniu na hudobných nástrojoch. Jej smrť otriasla celou rodinou. Žalobca 1/ trpí nespavosťou, užíva Lexaurin, stále má pocit strachu o deti a manželku, pokiaľ nie sú doma. Od nešťastnej udalosti sa mu trasú nohy, cíti nestabilitu. Nepúšťa si rádio, aby si nepripomínal piesne, ktoré mala rada B.. Máva stavy úzkosti. Smútok uňho pretrváva. Ospravedlnenie zo strany žalovaného 1/ považoval za slabé, v konečnom dôsledku mu život dcéry neprinavrátí. Žalovaný 1/ uhradil náklady na pomník vo výške 5 000,- EUR, pričom s ponukou prišiel sám.

7. Okresný súd uzavrel, že účelom finančného zadosťučinenia je do istej miery kompenzovať emocionálne útrapy spôsobené smrťou dcéry, a práve preto považoval za dôvodné akceptovať náhradu uplatnenú zo strany žalobcu 1/ v sume 25 000,- EUR. Rovnakú sumu priznal aj žalobkyni 2/. Osobitne poukázal na to, že jej zdravotný stav sa zhoršil, má neurologické problémy, užíva pravidelne lieky, navštevuje neurológa. Okresný súd tiež poukázal na ustálenú súdnu prax, ktorá ho viedla k stanoveniu výšky nemajetkovej ujmy.

8. Pri uplatnených nárokoch zo strany žalobcu 3/ a maloletej žalobkyne 4/ súd prvej inštancie vzal do úvahy ich výsluchy a poukázal aj na nesporné skutkové tvrdenia, ktoré si osvojil. Existencia silného súrodeneckého vzťahu medzi zosnulou B. a označenými žalobcami bola dôvodom pre akceptovanie uplatnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy.

9. Pokiaľ ide o trovy konania, okresný súd postupoval podľa § 255 ods. 1 CSP.

10. Proti predmetnému rozsudku podali odvolanie žalovaný 1/ i žalovaný 2/.

11. Žalovaný 1/ sa domáhal zmeny rozsudku tak, že žaloba bude zamietnutá a prizná sa mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Mal za to, že zdôvodnenie súm priznaných žalobcom je nedostatočné, keďže sa okresný súd nezaoberal individuálnymi okolnosťami prípadu. Rozhodnutie považoval za arbitrárne, prekvapivé, nenapĺňajúce základné požiadavky zákonnosti.

12. Súd podľa odvolateľa takisto nezohľadnil skutočnosť, že sa žalobcom ospravedlnil a že uhradil náklady na pomník nebohej B. v sume 5 000,- EUR. Tiež vykonal uložený trest. Dokazovanie vykonané výsluchom žalobcov nepreukázalo výšku nemajetkovej ujmy tak, ako si ju uplatnili v žalobe a ako bola priznaná. Nebolo preukázané, že žalobca 1/ užíval Lexaurin, taktiež vykreslenie citových rodinných väzieb v širšom kruhu nebolo preukázané fotografiami, resp. inou formou záznamu.

13. Ďalej žalovaný 1/ namietal, že celá požadovaná náhrada mala byť uhradená žalovaným 2/. V tejto súvislosti odkázal na § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, z ktorého vyplýva, že náhradu škody uhradza

poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

14. Odvolateľ zdôraznil, že súdna prax priznáva žalobcom pri uplatnení nárokov titulom náhrady nemajetkovej ujmy podstatne nižšie plnenia v porovnaní s plnením, ku ktorému dospel súd prvej inštancie.

15. Záverom poukázal na svoje majetkové pomery, ktoré mu neumožňujú náhradu škody zaplatiť.

16. Žalovaný 2/ sa domáhal zmeny napadnutého rozhodnutia tak, že bude žaloba zamietnutá, alternatívne zrušenia tohto rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Tiež namietal nepresvedčivosť napadnutého rozhodnutia. Okresný súd totiž akceptoval vyjadrenia a predložené dôkazy žalobcov bez toho, aby ich konfrontoval s argumentmi žalovaného 2/. Okresný súd nevysvetlil, prečo bolo dôvodné priznať žalobcom tak neprímerane vysokú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Dôkazy slúžia na preukázanie existujúcich tvrdení, a preto konajúci súd nemôže namiesto žalobcov sám zostavovať tvrdenia a sám konštatovať, aký dopad mala smrť alebo jej na žalobcov. Okresný súd v jednotlivých bodoch rozhodnutia len popísal skutkový stav, resp. následok u žalobcov podľa ich subjektívnych tvrdení bez toho, že by bolo zrejmé, ako následne k predmetnej sume dospel, resp. ako túto ovplyvnili jednotlivé úvahy okresného súdu. Žalovaný 2/ v tejto spojitosti odkázal na kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy formulované v nálezoch Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2844/14.

17. Odvolateľ mal súčasne za to, že súd prvej inštancie sa mal riadne vysporiadať s otázkou majetkových pomerov pôvodcu zásahu, žalovaného 1/, nie žalovaného 2/, ktorý je síce ekonomicky silnejší subjekt, ale do práv žalobcov nijakým spôsobom nezasiahol. Mal za to, že poisťovňa má postavenie garanta bonity a jej zodpovednosť spočíva len v poskytnutí plnenia za osobu, ktorá škodu spôsobila. Poukázal na to, že pri rozhodovaní o peňažnej satisfakcii musí súd zohľadniť, aby rozsah poskytnutej náhrady v peniazoch nepredstavoval bezdôvodné obohatenie pozostalých a zároveň, aby nebola peňažná náhrada likvidačná pre škodcu, žalovaného 1/. Účelom peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy nie je potrestať škodcu, ani vyčíslieť cenu ľudského života, ale zmierniť prežívané duševné útrapy pozostalých v dôsledku smrti blízkej osoby. Konajúci súd neskúmal, či priznaná náhrada nebude mať na žalovaného 1/ doživotný následok, či na žalovaného 1/ nebude pôsobiť likvidačne a či je žalovaný v rade 1/ túto spôsobilý nahradiť. V konaní o náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznať nárok výlučne s odkazom na uzatvorené povinné zmluvné poistenie.

18. Žalovaný 2/ tiež poukázal na svoje regresné právo (poisťovateľa) voči žalovanému 1/ v prípade porušenia povinností vyplývajúcich zo zákona o povinnom zmluvnom poistení, kedy v konečnom dôsledku bude povinný na úhradu samotný žalovaný 1/.

19. Okresný súd sa podľa odvolateľa ďalej nesprávne vysporiadal s argumentáciou žalovaného 2/ o tom, že za určité zadosťučinenie žalobcov je nutné považovať aj uloženie trestu v trestnom konaní. Aby bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vôbec priznaný, musí súd dospieť k záveru, že morálne zadosťučinenie sa javí ako nepostačujúce. Mal za to, že priznaná suma je neprímerane vysoká, vymyká sa bežnej rozhodovacej praxi, kedy v obdobných prípadoch súdy priznávajú podstatne nižšiu sumu. Žalovaný 2/ poukázal na to, že je nepostačujúce konštatovanie okresného súdu, že prihliadol na neurčité obdobné rozhodnutia súdov. Mal sa totiž zaoberať sumami priznaných náhrad v iných obdobných prípadoch. Okresný súd teda nezozrejmil spôsob, ako dospel ku konkrétnym priznaným sumám náhrady nemajetkovej ujmy.

20. Zároveň boli pre rozhodovanie relevantné aj ustanovenia zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, ktoré stanovujú maximálne sumy odškodnenia. Odkázal pritom aj na závery prijaté Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy.

21. Napokon, podľa názoru žalovaného 1/ bol nárok uplatnený nesprávne a rozhodnutie okresného súdu je nevykonateľné. V spore boli uplatnené dva rôzne nároky voči dvom rôznym subjektom. Voči žalovanému 1/ na základe zásahu do práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a voči žalovanému 2/ ako poisťovateľovi podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. Preto nemohli byť obaja žalovaní zaviazaní na náhradu škody spoločne a nerozdielne.

22. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ vyslovil súhlas s týmto opravným prostriedkom a zároveň zopakoval svoju odvolaciu argumentáciu.

23. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ uviedli, že pri hodnotení dokazovania je potrebné prihliadať na preukázanú mimoriadnu závažnú traumu žalobcov, ktorá vyplýva z ich výpovedí a predložených listinných dôkazov. Ich spochybňovanie je nenáležité, odkázali aj na zvukový záznam z pojednávania. Námietky žalovaného 1/ vo vzťahu k žalobcovi 1/ považovali za nešpecifické, námietka týkajúca sa ospravedlnenia a zaplataenia pomníka je rovnako nedôvodná. Vzhľadom na závažnosť ujmy, ktorú žalobcovia utrpeli, nie sú faktické úkony žalovaného 1/ dostatočné na odstránenie ich utrpenia. Nesúhlasili s námietkou vo vzťahu k náhrade ujmy v prospech žalobcu 3/, každý totiž reaguje na utrpenú ujmu iným spôsobom, nemožno ju preto relativizovať. Ujmu utrpeli všetci členovia rodiny a táto bola závažná a neodstrániteľná.

24. Rovnako nie sú relevantné námietky žalovaného 1/, že to bol žalovaný 2/, ktorý mal plniť náhradu škody. Tvrdenia o tom, že súdy priznávajú podstatne nižšie peňažné satisfakcie, neboli podložené žiadnymi konkrétnymi rozhodnutiami. Okresný súd rozhodol o výške peňažnej satisfakcie i s prihliadnutím na peňažné plnenie žalovaného 1/ na pomník. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal, že okresný súd neskúmal dostatočne jeho majetkové pomery, konštatovali, že žalovaný 1/ je na rozdiel od ostatných účastníkov dopravnej nehody zdravý a jeho stav mu umožňuje zaplatiť náhradu požadovanú sumu.

25. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ opätovne zvýraznili nimi prezentovanú a preukázanú mimoriadne závažnú traumu, ktorú utrpeli. Priznaná výška peňažnej satisfakcie je primeraná a opodstatnená. Nie je daný žiaden relevantný podklad, že by náhrada nemajetkovej ujmy bola priznaná v neprimeranej výške, nezodpovedajúcej individuálnym okolnostiam prípadu. Zopakovali, že žalovaný 1/ je na rozdiel od ostatných účastníkov dopravnej nehody zdravý a môže zaplatiť žalovanú čiastku. Treba vziať do úvahy aj jeho vek a potencialitu príjmov.

26. Garantom bonity žalovaného 1/ je pritom poisťovňa, teda žalovaný 2/, ako uvádza v odvolaní. Regresné právo poisťovne môže vzniknúť len vo vymedzených prípadoch, nie pri nedbanlivosti. Výška priznanej náhrady zohľadňuje rozhodovaciu prax súdov, žalobcovia poukázali na vybrané súdne rozhodnutia (bod 9. žaloby a bod 6. repliky). Nesúhlasili s argumentáciou týkajúcou sa zákona o obetiach trestných činov, táto právna úprava totiž limituje nárok, za ktorý zodpovedá štát. Tiež je nenáležitý odkaz na § 14 zákona o obetiach trestných činov, pretože toto sa týka ujmy na zdraví, nie usmrtenia a žalobcovia si uplatnili svoje práva tak, aby odškodnenie získali od páchatel'a. Námietka nevykonateľnosti napadnutého rozsudku je taktiež nedôvodná, k čomu odkázali na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/45/2021, ako aj na iné rozsudky odvolacích súdov v obdobných veciach.

27. Žalovaný 1/ v písomnom stanovisku k vyjadreniu žalobcov zopakoval svoju odvolaciu argumentáciu.

28. Žalovaný 2/ v písomnom stanovisku k vyjadreniu žalovaného 1/ vyslovil súhlas s argumentáciou označeného subjektu. K vyjadreniu žalobcov uviedol, že pre priznanie určitej výšky odškodnenia nepostačuje len existencia príbuzenského vzťahu, ale je potrebné preukazovať všetky skutočnosti týkajúce sa uplatneného nároku. Žalobcovia nepreukázali taký zásah do práva na súkromie, ktorý by odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peňažnej náhrady. Mal za to, že nie je úlohou súdu „predvídať“ zásah do osobnostných práv žalobcov, naopak, je povinnosťou žalobcov tento zásah a jeho intenzitu preukázať. Uviedol, že okresný súd sa pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy dôsledne neriadil princípmi primeranosti a proporcionality. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nezohľadňuje osobitosti daného prípadu, čoho dôsledkom je vybočenie z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch. V spore poukázal na obdobné prípady, kedy výška priznanej nemajetkovej ujmy sa pohybovala v nižších sumách, aké boli priznané žalobcom.

29. Žalovaný 1/ v rámci vyjadrenia k vyjadreniu žalovaného 2/ vyslovil súhlas s prezentovanou argumentáciou.

30. Žalobcovia v následnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1/ zopakovali svoju požiadavku na potvrdenie napadnutého rozsudku. Podľa ich názoru okresný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom a nevyhnutnom rozsahu a primeraným a dostatočným spôsobom vysvetlil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Mimoriadnu závažnosť ich traumy je možné abstrahovať aj zo zvukového záznamu ich výpovedí, preto sú námietky žalovaného 1/ neopodstatnené. Okresný súd zohľadnil, že sa žalovaný 1/ ospravedlnil a že uhradil náklady za pomník. Nie je možné tvrdiť, že by sa týmito skutočnosťami nezaoberal. Takisto je primeraná aj náhrada, ktorá bola priznaná v prospech žalobcu 3/ a žalobkyne 4/. Mali za to, že nález Ústavného súdu ČR nie je judikátom najvyšších súdnych autorít v zmysle článku 2

CSP. Žalovaný 1/ je zdravý a mladý človek, ktorý má pred sebou celé obdobie ekonomickej činnosti bez obmedzení a s potenciálnym príjmom, na ktorý je potrebné rovnako prihliadnuť.

31. Napokon, žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 2/ uviedli, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nie je založené na stupni príbuzenského vzťahu, ale na závažnosti a hĺbke citovej, psychickej rany a bolesti, ktorú všetci členovia súdržnej rodiny utrpeli. Okresný súd nepredvídal ujmu, ale vnímal a vyhodnotil dokazovanie v celom kontexte, aby abstrahoval závažnosť ujmy jednotlivých členov z autentických výpovedí.

32. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), po zistení, že odvolanie podali subjektívne legitimované strany sporu (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

33. Primárne považoval krajský súd za potrebné akcentovať zodpovednosť odvolateľov za obsahové vymedzenie odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať princíp viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolací súd nemá všeobecné prieskumné oprávnenie, či možnosť vstupovať do záverov vyslovených v napadnutom rozhodnutí nad rámec toho, čo sa uvádza v odvolaní. Preto v rámci odôvodnenia tohto rozsudku reaguje len na špecifickú argumentáciu odvolateľov formulovanú v ich opravných prostriedkoch.

Základ nároku

34. Okresný súd správne uzavrel, že základ nároku je dôvodný, k čomu poukázal na nereparovateľný zásah do súkromia žalobcov v dôsledku nezodpovedného a ľahkovážneho správania žalovaného 1/ pri vedení motorového vozidla. Uvedené viedlo k smrti B. B., dcéry a sestry žalobcov. Úmrtie najbližšie príbuznej, navyše maloletej, žijúcej so žalobcami v spoločnej domácnosti vo svojej podstate založilo právo žalobcov požadovať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Úvaha o kompenzovaní emocionálnych útrap na základe (len) ospravedlnenia, či odsúdenia v trestnom konaní je nenáležitá. Smrť najbližšej príbuznej v dôsledku protiprávneho zavineného konania žalovaného 1/ predstavuje tak radikálny zásah do pomerov žalobcov, že tento treba jednoznačne kompenzovať aj priznaním finančnej náhrady. Neobstoja ani argumenty o zaplatení pomníka – ide o úplne iný nárok, spočívajúci v úbytku na majetku toho, kto musel vynaložiť tieto finančné prostriedky. Inými slovami, ide o majetkové právo, majúce síce tiež základ v protiprávnom konaní žalovaného 1/, ale kompenzujúce inú sféru utrpenej ujmy. Predmetom sporu je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúcej v zásahu do súkromia žalobcov, preto nebolo dôvodné akokoľvek zohľadniť či započítať zmiernenú platbu za pomník.

35. Odvolací súd mal za to, že primárnym základom pre akceptovanie nároku žalobcov bol práve ich blízky príbuzenský vzťah k zosnulej dcére/sestre, od ktorého sa odvodzuje aj sila citového puta týchto osôb. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5Cdo/4/2023 zo dňa 26.10.2023 konštatoval, že „blízky rodinný vzťah starých rodičov s vnučkou sa prirodzene predpokladá, pričom opak by sa musel v konaní preukázať“. Ak teda v aktuálnej veci mali žalovaní za to, že relevantný vzťah žalobcov a zosnulej B. B. neexistoval, resp. nedosahoval potrebnú intenzitu, bolo na nich, aby v potrebnom rozsahu produkovali tvrdenia a dôkazy na preukázanie opaku. Na tomto mieste treba pripomenúť, že zásah do citovej sféry žalobcov je tak individuálnou záležitosťou, že v zásade ho bolo možné preskúmať iba na základe výsluchov strán. Ide pritom o legitímny dôkazný prostriedok v každom spore; na účely sporu o náhradu nemajetkovej ujmy ide o rozhodujúci dôkaz. Žalovaní pritom neprodukovali žiadne odvolacie argumenty popierajúce povahu naznačeného vzťahu žalobcov k ich zosnulej príbuznej; obmedzili sa len na tvrdenia o nedostatočnom dokazovaní, s čím odvolací súd nemôže súhlasiť. Žalovaný neobjasnili, ako inak by mohli žalobcovia preukázať intenzitu nimi utrpenej ujmy – nenáležite vyznievajú námietky o potrebe prezentovania fotografií či záznamu o existencii rodinných väzieb žalobcov s B. B.. Ani užívanie psychofarmák nie je samo osebe tým zásadným faktorom, ktorý by mohol/mal rozlišovať či súd finančnú satisfakciu prizná alebo nie.

36. Už len samotné úmrtie blízkej príbuznej tak znamenalo oprávnenie žalobcov úspešne uplatniť v spore nárok podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Výška nároku

37. V právnom poriadku Slovenskej republiky neexistuje norma upravujúca výšku nemajetkovej ujmy priznávanej podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uvedené ale neznamená, že je ponechané na

ľubovôli súdov, na akej sume ustália opodstatnenú výšku nároku. Ochrana porušených práv totiž musí byť vždy spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty (viď článok 2 ods. 1 Základných princípov CSP).

38. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už viackrát vyslovil, že k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05).

39. Obsahovým komponentom princípu právnej istoty je veľmi zjednodušene povedané rovnaká odpoveď na právnu otázku za rovnakého alebo analogického skutkového stavu. Z uvedeného zároveň vyplýva, že pokiaľ nie je splnená podmienka existencie rovnakého alebo analogického skutkového stavu, nie je splnený základný predpoklad na to, aby všeobecný súd na účel dodržania princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia musel dať na určitú právnu otázku rovnakú odpoveď.

40. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy hradenej z povinného zmluvného poistenia za zásah do súkromného a rodinného života v súvislosti s usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a s tým spojenými duševnými útrapami, možno ustáliť, že jedných zo základných kritérií je miera intenzity vzťahu medzi obeťou dopravnej nehody a blízkymi príbuznými (pozostalými), ktorá je závislá od blízkosti a kvality ich vzájomného vzťahu, ktorý existoval pred zásahom a bol náhle pretrhnutý. Vzhľadom na vzniknutú ujmu subjektívneho charakteru, musí sa existencia a kvalita ich vzťahu a následnej ujmy vyvodiť z objektivizovaných okolností, ktorými sú príbuzenský vzťah, vek a zdravotný stav dotknutých osôb, existenčná závislosť teda majetková závislosť pozostalých na obeti dopravnej nehody, ako aj závislosť na pomoci, odkázanosti a starostlivosti, prípadne i poskytnutie inej než peňažnej satisfakcie. Náhrada nemajetkovej ujmy zo straty blízkej osoby by mala kompenzovať stratu v citovej, emocionálnej sfére a vyvážiť pocit bolesti a smútku. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy je svojou povahou úzko spojené s osobou pozostalého, preto jeho cieľom je primerane vyvážiť, poprípade zmierniť nemajetkovú ujmu vzniknutú pozostalému v jeho osobnostnej sfére a odčiniť zásah do práva na budovanie a rozvíjanie rodinných vzťahov. Aplikačná prax považuje za nespornú a prioritnú satisfakčnú funkciu, spočívajúcu v zmiernení následkov zásahu, lebo nemajetkovú ujmu vo všeobecnosti nemožno exaktne stanoviť ako odškodnenie za vzniknutú ujmu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/4/2025 zo dňa 25.6.2025).

41. Odvolací súd mal v rozoberaných súvislostiach za to, že pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy, bolo možné vychádzať len z analogických rozhodnutí vnútroštátnej či európskej judikatúry. Preto neprijal odkaz žalovaného 2/ na rozhodnutie, ktoré sa zaoberalo úplne inými dôsledkami na právach poškodeného - rozhodnutie ESLP Karhuvaara a Iltalehti vs. Fínsko sa týkalo slobody prejavu.

42. Pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy bola teda relevantná predovšetkým aktuálna rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR. Uznesením sp. zn. 8Cdo/33/2024 zo dňa 25.2.2025 dovolací súd odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorý potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 35 000 a 25 000 EUR v prospech matky a sestry príbuznej, ktorá zomrela pri dopravnej nehode. Rozhodnutím sp. zn. 7Cdo/87/2023 zo dňa 27.9.2023 bolo odmietnuté dovolanie proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci priznania náhrady nemajetkovej ujmy v sume 25 000,- EUR a 17 500,- EUR v prospech pozostalých rodičov a v sume 10 000,- EUR v prospech pozostalej sestry. K nehodovej udalosti došlo v roku 2014. Preskúmané rozhodnutie krajského súdu spomína „nízky vek zomrelej“. V ďalšom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/23/2022 zo dňa 27.4.2023 Najvyšší súd SR zamietol dovolanie proti výroku odvolacieho rozhodnutia týkajúceho sa ustálenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy na sumu 30 000,- EUR pre pozostalú manželku a na sumu 20 000,- EUR pre každú z troch pozostalých maloletých dcér (ktoré boli v „útlom veku“). K nehode došlo v roku 2016, usmrtený mal 37 rokov. Uznesením sp. zn. 6Cdo/25/2021 zo dňa 26.4.2023 Najvyšší súd SR odmietol dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil so závermi okresného súdu vo veci určenia náhrady nemajetkovej ujmy v prospech pozostalých rodičov a sestry v sume 25 000,- EUR pre každého z nich; k dopravnej nehode došlo v roku 2016, usmrtený bol dospelý. Z rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/52/2022 zo dňa 28.2.2023 vyplýva odmietnutie dovolania vo veci, v ktorej odvolací súd potvrdil závery okresného súdu aj ohľadom výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej matke zomrelej vo výške 14 000,- EUR, starej matke vo výške 5 000,- EUR a bratovi zomrelej vo výške 7 000,- EUR; k nehode došlo v roku 2015. Uznesením 6Cdo/16/2022 zo dňa 28.2.2023 Najvyšší súd SR odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorý ustálil výšku náhrady nemajetkovej ujmy v prospech pozostalých rodičov po 24-ročnom synovi na sumu 10 000,- EUR pre každého z nich; k nehode došlo v roku 2016.

43. Aj keď vo väčšine vyššie uvedených prípadov došlo k odmietnutiu dovolania, z ich obsahu vyplýva záver súdov nižších inštancií vo veci ustálenia sumy náhrady nemajetkovej ujmy. Je zrejmé, že v praxi súdov nie je možné definovať konkrétnu a presnú sumu takejto náhrady, pretože jej výška je v zmysle hmotného práva ponechaná na úvahu súdu a vždy závisí od konkrétnych tvrdení a dôkazov produkovaných v spore. Výsledná suma priznanej náhrady môže byť závislá aj od procesnej aktivity či pasivity strán sporu, keďže súdy nemôžu z hľadiska výšky a skutkového základu sporu prekročiť to, čo strany žiadajú alebo namietajú.

44. Faktom tiež je, že v prípade žalôb na náhradu nemajetkovej ujmy naozaj postupujú súdy paušálne, pokiaľ ide o základný vzťah k osobe, ktorej úmrtie tvorí dôvod uplatneného nároku. Pri tomto type nároku je teda akceptovaná istá miera objektivizácie, keďže a priori možno konštatovať, že úmrtie blízkej osoby v dôsledku protiprávneho konania škodcu predstavuje vždy zásah do súkromia každej dotknutej osoby.

45. Vo vyššie zmienenom uznesení sp. zn. 8Cdo/4/2025 zo dňa 25.6.2025 Najvyšší súd SR okrem iného uviedol, že „z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu k otázke priznávaných náhrad nemajetkovej ujmy vyplýva vysoká rozdielnosť samotnej výšky jednotlivým pozostalým osobám, priznávanej súdmi nižších inštancií. U pozostalých rodičov z hľadiska ich vzťahu s blízkou osobou – dieťaťa možno konštatovať, že priznávané sumy sú v rozpätí od 15 000 EUR do 25 000 EUR a u súrodencov v rozpätí od 10 000 EUR do 25 000 EUR, samozrejme v závislosti od individuálnych skutkových okolností a závažnosti vzniknutej ujmy. Pre pozostalých rodičov strata dieťaťa predstavuje závažnú ujmu, ktorá znamená deštrukciu rodinného i osobného života, a tým porušenie čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

46. Odvolací súd mal po preskúmaní rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu za to, že náhrada nemajetkovej ujmy priznaná žalobcom 1/ až 4/ zodpovedá jej judikovaným medziam a zároveň rešpektuje aj konkrétnosti posudzovaného prípadu. Obaja odvolatelia argumentovali, že judikatúra priznáva podstatne nižšie náhrady v obdobných prípadoch, v podaných opravných prostriedkoch však nedefinovali konkrétne rozhodnutia na podporu svojich tvrdení. Tento ich argument je tak v rozpore s tým, čo vyplynulo z prehľadu rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu uvedeného vyššie.

47. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy bol kľúčovým faktorom zásadne ovplyvňujúci jej výšku vek B. B., blízkej príbuznej (dcéry a sestry žalobcov), ktorá zomrela pri dopravnej nehode vo veku 14 rokov, teda žila so svojou rodinou v jednej domácnosti a o to viac možno prezumovať blízkosť vzťahov jednotlivých členov. Okresný súd sa pritom na základe výpovedí členov rodiny podrobne vysporiadal s následkami, ktoré zanechala drastická udalosť na jednotlivých žalobcoch. Osobitne u rodičov zosnulej, žalobcov 1/ a 2/ možno vyhodnotiť ako správny záver vedúci k ustáleniu sumy náhrady nemajetkovej ujmy v jej hornej hranici vymedzenej súdnou praxou. Títo totiž stratili maloleté dieťa, ktoré zjavne predstavovalo ich životné naplnenie. Obdobne súrodenci zosnulej utrpeli stratu blízkeho človeka v mimoriadne nízkom veku. V ich prípade bola náhrada nemajetkovej ujmy priznaná na dolnej hranici jej akceptovateľnej výšky (žalobca 3/), resp. hlboko pod touto hranicou (žalobkyňa 4/). Žalobný návrh však z dôvodu sporového charakteru konania nebolo možné prekročiť.

Vzťah k zákonu o obetiach trestných činov

48. K otázke porovnania postupu podľa § 11 Občianskeho zákonníka a úpravy odškodnenia obetí trestných činov krajský súd odkazuje na závery vyslovené Najvyšším súdom SR v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/188/2021 zo dňa 26. 10. 2023 (najmä odseky 15.2 a 15.3), kde sa okrem iného uvádza, že nie je možné „odvíjať“ výšku nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla od výšky sumy odškodnenia obetí trestných činov určenej zákonom o obetiach TČ.“ Najvyšší súd SR tiež argumentoval, že „odvíjať“ rýdzo súkromnoprávne nároky od verejnoprávných predpisov, ktorými na seba štát dobrovoľne preberá záväzok odškodnenia pri najzávažnejších zásahoch do osobnej a telesnej integrity (a ktorého výška závisí výlučne od nastavených parametrov sociálneho štátu), nie je presvedčivé, ani spravodlivé. Vzhľadom k verejnoprávnemu charakteru osobitnej regulácie sa nejaví ako vhodné preberať verejnoprávnu konštrukciu odškodňovania do rýdzo súkromnoprávných vzťahov.“

Zodpovednosť žalovaného 1/

49. Tvrdenie žalovaného 1/ o tom, že by náhradu nemajetkovej ujmy mala zaplatiť poisťovňa, popiera podstatu znenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zodpovednosť žalovaného 1/ za vzniknuté následky bola potvrdená aj jeho odsúdením v trestnom konaní. Žalovaný 1/ stále nesie zodpovednosť za škodu, resp. za zásah do súkromia žalobcov, a to z dôvodu zavineného porušenia povinností, čo napokon viedlo aj k jeho odsúdeniu. Skutočnosť existencie poistenia ešte neznamená, že sankčný vzťah

medzi škodcom a poškodenými zanikol. Povinnosť nahradiť škodu i nemajetkovú ujmu trvá aj za situácie, keď pravdepodobne príslušnú satisfakciu zaplatí žalovaný 2/.

Pomery povinnej osoby

50. K potrebe skúmania, či výška uplatneného nároku nebude mať za následok likvidáciu povinnej osoby treba uviesť, že uvedený postulát vychádzajúci z požiadaviek súdnej praxe nemožno vysvetľovať bez kontextu. Treba totiž akcentovať skutočnosť, že práve kvôli ochrane poškodených vznikol systém povinného zmluvného poistenia, ktoré má v prípade vzniku škodovej udalosti odbremeniť škodcu od povinnosti zaplatiť (častokrát vysokú) sumu náhrady škody. Potom potrebu skúmania, či výška náhrady nemajetkovej ujmy nebude mať v danej veci likvidačný charakter, treba skôr vziať do úvahy potrebu poistenia (žalovaného 2/), ktoré na základe poistného vzťahu v konečnom dôsledku znášajú najväčšiu finančnú záťaž škodovej udalosti. Iný prístup k riešenej otázke by podľa názoru odvolacieho súdu zmaril zmysel povinného zmluvného poistenia.

51. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že žalovaní 1/ a 2/ figurujú v spore ako samostatní procesní spoločníci, preto námietky žalovaného 2/ týkajúce sa neschopnosti žalovaného 1/ zaplatiť náhradu škody sú neprípustné – žalovaný 2/ totiž nemôže svoju odvoláciu stratégiu smerovať k ochrane iného subjektu sporu.

52. Pokiaľ aj samotný žalovaný 1/ v odvolaní namietal, že nie je v jeho silách náhradu nemajetkovej ujmy zaplatiť, avšak jeho argumentácia je všeobecná, bez produkovania konkrétnych tvrdení o pomeroch tohto subjektu sporu. V zásade ale platí záver krajského súdu uvedený vyššie, že daná otázka istým spôsobom ustupuje do úzadia, ak tu existuje právny vzťah vyplývajúci z povinného zmluvného poistenia.

53. Absurdné a cynické dimenzie dosahuje v určujúcich okolnostiach skutkového deja (t. j. pri nezvratných následkoch úmrtia maloletej dcéry/sestry zavineným konaním žalovaného 1/) zamyslenie žalovaného 2/ (bod 17 tohto odôvodnenia), či priznaná náhrada nebude mať na žalovaného 1/ (bližšie nešpecifikovaný) „prípadný doživotný následok“.

Nepravá solidarita

54. K námietke žalovaného 2/ o nevykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a formulácie záväzku jednotlivých žalovaných zaplatiť dlh spoločne a nerozdielne odvolací súd uvádza, že v právnej praxi sa často vyskytujú také spoločné záväzky, ktoré majú veľmi podobné znaky ako pasívna solidarita, avšak predmetom právnej úpravy nie sú. Typickým prípadom je náhrada škody uplatnená na základe rôznych právnych titulov voči škodcovi i voči poisťovateľovi; pravda, to je možné iba za podmienky, že priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi je výslovne daný na základe osobitného právneho predpisu (§ 15 Zákona o povinnom zmluvnom poistení).

55. Naznačené právne vzťahy (rovnaký dlh existujúci na základe rôznych právnych titulov) označuje teória pojmom „nepravá solidarita“. Spoločným znakom pravej a nepravej solidarity je predovšetkým to, že čiastkové (jednotlivé) záväzkové vzťahy majú relatívne samostatný charakter (vo vzťahu k solidarite platí princíp plurality). V prípade nepravej solidarity vykazujú tieto záväzky vyššiu mieru samostatnosti než v prípade pravej solidarity. Ich zjednocujúcim znakom ale je, že veriteľ sa môže domáhať celého plnenia od ktoréhokoľvek z dlžníkov, a ak dlh splní jeden z nich, povinnosť ostatných tým zanikne.

56. V zmysle týchto úvah nepovažoval krajský súd za nesprávnu formuláciu „spoločne a nerozdielne“ vo výroku rozsudku okresného súdu, aj keď v danom prípade tvrdený dlh žalovaných 1/ a 2/ vykazuje znaky nepravej solidarity. Pokiaľ by totiž súd použil výlučne formuláciu, že „plnením jedného z dlžníkov zaniká v rozsahu plnenia dlh ostatných“, išlo by o vyjadrenie úplne rovnakého právneho dôsledku ako vykazuje použitie formulácie „spoločne a nerozdielne“.

57. Majúc za to, že súd prvej inštancie ustálil základ i výšku náhrady nemajetkovej ujmy v súlade s východiskami majúcimi základ v teórii i súdnej praxi, rozhodol o potvrdení rozsudku okresného súdu v meritórnych výrokoch i v závislom výroku o trovách.

58. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, pričom vychádzal z plného úspechu žalobcov v odvolacom konaní. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník súdu prvej inštancie.

59. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.